

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000037

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-02-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бадида Андріанна Юріївна

2. Andrianna Badyda

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 12.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Шифр наукової спеціальності: 12.00.02

Назва наукової спеціальності: Конституційне право; муніципальне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-02-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 61.051.07

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.23, 10.15.91, 10.91, 10.07

Тема дисертації:

1. Теоретико-правові засади трансформації моделі конституційного судочинства Франції
2. Theoretical and legal principles of the transformation of the model of constitutional justice in France

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному аналізу теоретико-правових засад трансформації конституційного судочинства Франції у контексті європейської правової традиції. На основі міждисциплінарного, історико-правового та порівняльно-правового підходів розкрито закономірності становлення інституту конституційного контролю та його місце у системі сучасного континентального права. Висвітлено еволюцію конституційного контролю у Франції від квазіконституційних форм Першої Четвертої Республік до інституціоналізованої моделі П'ятої Республіки, формування якої зумовили політико-правові передумови 1958 року. Особливу увагу приділено взаємозв'язку парламентського домінування з нормативістською доктриною, що визначили ставлення до ідеї верховенства Конституції. Визначено, що французька доктрина конституційності поступово еволюціонувала від формального розуміння Конституції до концепції «блоку конституційності», який охоплює Декларацію прав людини і

громадянина 1789 року, Преамбулу Конституції 1946 року, фундаментальні принципи, визнані законами Республіки, Екологічну хартію 2004 року. Наголошено на доцільності запровадження подібного комплексного підходу до розуміння Конституції в українській правовій системі через розвиток концепції «матеріальної Конституції». Проаналізовано інституційні та процесуальні засади діяльності Конституційної ради Франції, зокрема порядок формування, компетенцію, фіксовані строки повноважень, фінансову автономію тощо. Водночас виявлено низку проблемних аспектів, серед яких відсутність інституту окремих думок суддів та потреба подальшого реформування, про що свідчить сучасна французька доктрина. Розкрито роль Конституційної ради як гаранта основоположних прав і свобод, досліджено формування та зміст принципів права, які набули самостійного нормативного значення. У дослідженні проаналізовано поняття прав людини та їх ознаки крізь призму французької та української правових доктрин. Для системності ці права класифіковано за групами із залученням прикладів із рішень Конституційної ради Франції. Такий підхід дав змогу простежити, як у практиці Ради поєднуються доктринальні засади з конкретними механізмами захисту прав людини. Показано, як у практиці Ради реалізується механізм забезпечення балансу між публічним інтересом і правами особи, що формує модель пропорційності конституційного контролю. Окремо підкреслено значення фундаментальних принципів, визнаних законами Республіки (PFRLR), які становлять самостійне джерело французької конституційності та визначають зміст доктрини верховенства Конституції. Проаналізовано конституційну реформу 2008 року, яка докорінно змінила не лише статус Конституційної ради, запровадивши механізм пріоритетного питання конституційності (QPC). Доведено, що ця реформа сприяла модернізації парламентських процедур, створенню нових механізмів захисту прав людини (у тому числі посади Захисника прав) та формуванню збалансованої системи відносин між Президентом Республіки на парламентом. На основі французького досвіду визначено можливі напрями його адаптації в Україні – зокрема посилення ролі парламенту та інституційного балансу у системі гілок влади. Проведено порівняльно-правовий аналіз понять «конституційна реформа» та «конституційний перегляд» та з'ясовано їхнє значення для сучасних моделей конституційного контролю. Підкреслено, що французька модель, побудована на інцидентному контролі, є ефективною завдяки системі фільтрації, тоді як українська – більш відкритою, оскільки передбачає прямий доступ громадян до Конституційного Суду. Обґрунтовано необхідність поєднання ефективності французького досвіду з демократичними принципами українського правопорядку. Досліджено співвідношення французького конституційного правопорядку з правом Європейського Союзу. Встановлено, що Конституційна рада, визначаючи пріоритет конституційних принципів Республіки, прагне забезпечити гармонізацію правопорядків та зберегти національну конституційну ідентичність. На основі проведеного порівняльного аналізу сформульовано теоретичні висновки щодо можливості концептуального запозичення французьких елементів конституційного контролю, насамперед системи фільтрації звернень, встановлення чітких строків розгляду конституційних скарг, удосконалення тлумачних механізмів через застосування застереження щодо тлумачення, а також уточнення процесуальних аспектів перегляду судових справ після визнання закону неконституційним, що в сукупності сприятиме підвищенню ефективності української моделі конституційного правосуддя та посиленню гарантій верховенства Конституції.

2. The dissertation research is devoted to a comprehensive analysis of the theoretical and legal foundations of the transformation of the constitutional judiciary in France in the context of the European legal tradition. Based on interdisciplinary, historical, and legal and comparative legal approaches, the regularities of the formation of the institution of constitutional control and its place in the system of modern continental law are revealed. The evolution of constitutional control in France from the quasi-constitutional forms of the First-Fourth Republics to the institutionalized model of the Fifth Republic, the formation of which was determined by the political and legal prerequisites of 1958, is highlighted. Particular attention is paid to the relationship between parliamentary dominance and the normative doctrine, which determined the attitude to the idea of the supremacy of the Constitution. It is determined that the French doctrine of constitutionality gradually evolved from a formal understanding of the Constitution to the concept of a “constitutional block”, which includes the Declaration of the Rights of Man and the Citizen of 1789, the Preamble to the Constitution of 1946, the fundamental principles

recognized by the laws of the Republic, and the Ecological Charter of 2004. The expediency of introducing such a comprehensive approach to understanding the Constitution in the Ukrainian legal system through the development of the concept of a "material Constitution" is emphasized. The institutional and procedural principles of the activities of the Constitutional Council of France are analyzed, in particular the procedure for formation, competence, fixed terms of office, financial autonomy, etc. At the same time, a number of problematic aspects are identified, including the absence of the institution of separate opinions of judges and the need for further reform, as evidenced by modern French doctrine. The role of the Constitutional Council as a guarantor of fundamental rights and freedoms is revealed, the formation and content of legal principles that have acquired independent normative significance is investigated. The study analyzes the concept of human rights and their characteristics through the prism of French and Ukrainian legal doctrines. For consistency, these rights are classified into groups with examples from the decisions of the Constitutional Council of France. This approach made it possible to trace how the practice of the Council combines doctrinal principles with specific mechanisms for protecting human rights. It is shown how the practice of the Council implements a mechanism for ensuring a balance between the public interest and individual rights, which forms a model of proportionality of constitutional control. The importance of fundamental principles recognized by the laws of the Republic (PFRLR), which constitute an independent source of French constitutionality and determine the content of the doctrine of the supremacy of the Constitution, is separately emphasized. The 2008 constitutional reform is analyzed, which radically changed not only the status of the Constitutional Council, introducing the mechanism of the priority question of constitutionality (QPC). It is proven that this reform contributed to the modernization of parliamentary procedures, the creation of new mechanisms for the protection of human rights (including the position of the Defender of Rights) and the formation of a balanced system of relations between the President of the Republic and the parliament. Based on the French experience, possible directions for its adaptation in Ukraine are identified - in particular, strengthening the role of parliament and institutional balance in the system of branches of power. A comparative legal analysis of the concepts of "constitutional reform" and "constitutional review" is conducted and their significance for modern models of constitutional control is clarified. It is emphasized that the French model, built on incidental control, is effective due to the filtering system, while the Ukrainian one is more open, since it provides for direct access of citizens to the Constitutional Court. The need to combine the effectiveness of French experience with the democratic principles of Ukrainian law and order is substantiated. The correlation of the French constitutional legal order with the law of the European Union has been studied. It has been established that the Constitutional Council, determining the priority of the constitutional principles of the Republic, seeks to ensure the harmonization of legal orders and preserve the national constitutional identity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бадида А. Ю. Соціальні права у практиці Європейського суду з прав людини. Право України. 2019. № 9. С. 141–153. DOI: 10.33498/louu-2019-09-141.
- Бадида А. Ю. Соціальні права у системі фундаментальних прав людини. Право України. 2019. № 11. С. 272–280. DOI: 10.33498/louu-2019-11-272.
- Лемак В. В., Бадида А. Ю. Тлумачення права: проблеми визначення поняття, складу, практичної потреби. Публічне право. 2019. № 4. С. 133–143.

- Терза А., Бадида А. Обов'язкова вакцинація на тлі людської свободи. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 3. С. 32–37.
- Бадида А. Ю. Колабораціонізм у Франції 1940–1944 років та його оцінки: чи можливі уроки для України? Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2022. Вип. 72: ч. 1. С. 7–10. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.72.1>
- Бадида А. Ю., Болдижар С. М. Модель конституційного нагляду в IV республіці у Франції: реальна охорона Конституції чи швидкий параліч інституційної системи держави. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. Вип. 5. С. 15–19. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.1>
- Бадида А. Ю. Механізм пріоритетного питання конституційності у Французькій республіці. Право України. 2023. Вип. 7. С. 152–158. DOI: 10.33498/louu-2023-07-152.
- Бадида А. Ю. Захист фундаментальних конституційних принципів у Французькій Республіці. Право України. 2024. № 5. С. 111–118. DOI: 10.33498/louu-2024-05-111.
- Бадида А. Ю. Братерство у Французькій Республіці: сутність та застосування. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 6. С. 20–23. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.1>
- Бадида А. Ю. Захист персональних даних крізь призму права на приватність: французький досвід. Право України. 2024. № 8. С. 115–121. DOI: 10.33498/louu-2024-08-115.
- Бадида А. Ю. Застереження щодо тлумачення: досвід Конституційної ради Французької республіки. Прикарпатський юридичний вісник: наук.-практ. фаховий збірник наукових праць. 2024. Вип. 5 (58). С. 3–7. DOI: <https://doi.org/10.32782/ryuv.v5.2024.1>.
- Бадида А. Ю. Державна рада та Касаційний суд у ролі квазіконституційних органів у Французькій Республіці. Приватне та публічне право. 2024. № 4. С. 3–6. DOI: 10.32782/2663-5666.2024.4.1
- Бадида А. Ю. Інтернет та свобода вираження поглядів: судова практика Конституційної ради Французької Республіки. Публічне право. 2024. № 4 (56). С. 5–11. DOI: 10.32782/2306-9082/2024-56-1.
- Бадида А. Ю. Інститут Президента у Французькій Республіці та Україні: пошук ідеального зразка. Вісник НУ «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2025. Том 12. № 1 (45). С. 9–14. DOI: <https://doi.org/10.23939/law2025.45.009>.
- Бадида А. Ю. Парламентська складова конституційної реформи 2008 року у Франції: досвід для України. Держава і регіони. Серія: Право. 2025. № 1 (87). С. 190–194.
- Бадида А. Ю. Конституційний контроль у Французькій Республіці: теоретико-правовий вимір : монографія. Ужгород : РІК-У. 2024. 388 с.
- Buletsa S., Zaborovsky V., Cherpys O., Badyda A., Panina Yu. Obligations to indemnify damages inflicted by maiming and other personal injuries including death: theoretical and practical issues (review). Georgian Medical News. 2019. № 9 (294). P. 156–165 (Scopus).
- Victor I. Checherskiy, Andrianna Yu. Badyda, Vadym M. Roshkanyuk, Anatolii Yo. Herych. Reproductiven Rights and Implemintation of the Right to Human Life. Weadomosci Lekarskie. Volume LXXV. Issue 10. October 2022. P. 2531–2535 (Scopus).
- Fridmanskyu R. M., Badyda A. Yu., Pifko O. O. Ihor Yu. Dir. Human rights in the context of transhumanist medicine: ethical and legal aspects. Weadomosci Lekarskie. 2024. № 77(9). P. 2077–2082 (Scopus).
- Vitaliy M. Herzanych, Andrianna Yu. Badyda, Nadiya V. Buletsa, Mykhailo M. Lopit. Ethical and legal principles of biomedical research. Weadomosci Lekarskie. Volume LXXVIII. Issue 4. April 2025. P. 943–948 (Scopus).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковюк Іван Васильович
2. IVAN V. YAKOVIUK

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8070-1645

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербанюк Оксана Володимирівна
2. Oksana V. Shcherbaniuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1307-2535

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барабаш Ольга Олегівна
2. Olha Barabash

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2666-9696

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Cs-46poAAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Карабін Тетяна Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Карабін Тетяна Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Карабін Т.О.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна